

# Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja kirjaston välinen yhteistyösopimus

Kaupunki \_\_\_\_\_

Hyväksytty \_\_\_\_\_ lautakunnassa

Päiväys, pykälät \_\_\_\_\_

## Sopimuksen tavoitteet

Tällä sopimuksella sovitaan Ikaalisten kaupungin varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja kirjaston yhteistyöstä. Varhaiskasvatuksella viitataan tässä sopimuksessa kaikkiin varhaiskasvatuksen toimintamuotoihin: päiväkotitoimintaan, perhepäivähoitoon ja avoimeen varhaiskasvatustoimintaan. Yhteistyösopimus perustuu kirjastolakiin (1492/2016 1-20§), varhaiskasvatuslakiin (540/2018 7§), varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin (2018) sekä esiopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin (2014). Yhteistyön avulla kirjasto toteuttaa lain määrittelemiä tehtäviään. Varhaiskasvatus ja esiopetus saavat tukea varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa ja esiopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjen tavoitteiden toteutumiseen.

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tehtävänä on lasten kielellisten taitojen ja valmiuksien vahvistaminen, kielellisten identiteettien kehittäminen, lastenkirjallisuuden monipuolinen käyttö, monilukutaidon edistäminen sekä laaja-alaisen osaamisen kehittäminen. Kirjaston tehtävänä on lukemisen ja kirjallisuuden edistäminen, tietopalvelun tarjoaminen sekä tiedonhankinnan, tiedonkäytön ja monipuolisen lukutaidon ohjaus ja tuki.

Yhteistyösuunnitelma takaa osaltaan varhaiskasvatuksen yksiköille ja lapsille systemaattiset ja tasapuoliset mahdollisuudet lukemisen kulttuurin ja lukuharrastuksen vaalimiselle ja kehittämiselle. Lukukulttuurin kehittyminen arjen toiminnassa vahvistaa lasten kiinnostusta ja motivaatiota lukemiseen. Kirjaston tehtävänä on tukea varhaiskasvatustyöyksiköiden työtä lasten kielellisen kehityksen tukemisessa ja lukuinnon herättelyssä. Tavoitteena on kirjaston tarjoamien palvelujen monipuolinen hyödyntäminen.

## 0-3 -vuotiaat

Pohja monipuoliselle lukutaidolle luodaan jo varhaislapsuudessa. Kirjasto ja varhaiskasvatus pyrkivät yhdessä herättämään lasten kiinnostusta kirjoihin ja lukemiseen. Kirjasto tarjoaa varhaiskasvatuksen käyttöön lasten ikäkaudelle sopivaa kirjallisuutta.

## 4-5 -vuotiaat

Kirjasto ja varhaiskasvatus pyrkivät tukemaan lasten monilukutaidon kehittymistä. Lasten kirjastomyönteistä asennetta herätetään omatoimisella vierailulla kirjaston tiloihin. Kirjaston henkilökunta jalkautuu varhaiskasvatuksen järjestämiin tilaisuuksiin, osallistuu niihin etänä tai tuottaa materiaaleja tilaisuuksissa käytettäväksi.

## **Esiopetusikäiset**

Kirjasto on ensimmäisiä julkisia palveluja, joita lapset oppivat itsenäisesti käyttämään. Esiopetusvuonna lapset saavat kirjastokorttihakemuksen, tutustuvat ohjatulla kirjastokäynnillä kirjaston tilaan ja aineistoihin. Kirjasto tukee esiopetusta monilukutaidon kehittämisessä.

## **Viestintä ja vastuut**

Tämän sopimuksen toteutumisesta vastaavat varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja kirjaston johto. Viestinnästä vastaavat nimetyt yhteyshenkilöt varhaiskasvatuksessa, esiopetuksessa ja kirjastoissa. Käytännön yhteistyötä toteuttaa kukin varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja kirjaston työntekijä omien vastualueidensa mukaisesti.

Sopimuksen mukainen yhteistyö kirjataan tarkemmin varhaiskasvatussuunnitelmiin, esiopetussuunnitelmiin ja kirjastojen vuosisuunnitelmiin tai vastaaviin asiakirjoihin. Tämä sopimus on voimassa 1.1.2022 lähtien.

Sopimuksen perusteella laadittu yhteistyösuunnitelma päivitetään tarvittaessa ja sen toteutumista arvioidaan vuosittain. Tätä työtä koordinoi kirjasto.

## **Kustannukset ja resurssit**

Yhteistyö on resurssien jakamista ja tehokkaampaa hyödyntämistä. Sopimuksen toteuttamista varten tarvitaan kuitenkin sekä henkilöstöresursseja että riittävät määrärahat. Toteuttamiseen tarvittavat resurssit varataan vuosittain kunnan budjettiin seuraavasti:

- kukin yksikkö varaa yhteistyöhön tarvittavat henkilöstömäärärahat omaan talousarvioonsa
- aineistoa ja tapahtumien järjestämistä varten määrärahat varataan kirjaston talousarvioon
- yhteistyölle voidaan hakea tarvittaessa hankerahoitusta

## **Käytännöt**

### *Yhteisökortit*

Kirjasto tarjoaa varhaiskasvatusryhmän/perhepäivähoitajan käyttöön yhteisökortin, jolla voidaan lainata kirjastosta aineistoja koko varhaiskasvatusryhmän tarpeisiin. Yhteisökortin säännöistä saa tarkempaa tietoa kirjastosta.

### *Omatoiminen kirjastokäynti*

Varhaiskasvatuksen ryhmät ovat tervetulleita kirjastoon ilmoittamalla käynnistä etukäteen. Hyviä ajankohtia omatoimisille käynneille ovat tiistai- ja torstaiamupäivät.

### *Kirjalaatikot*

Kirjasto kokoaa aineistopaketteja ryhmän toivomista aiheista ja teemoista. Kirjalaatikot toimitetaan kaupungin sisäisten kuljetusten mukana. Aineisto lainataan ryhmän kirjastokortille, ja ryhmät ovat vastuussa aineiston uusimisesta ja palauttamisesta ajallaan. Kirjalaatikkotoiveet lähetetään sähköpostitse [henna.jarvi@ikaalinen.fi](mailto:henna.jarvi@ikaalinen.fi) tai [kirjasto@ikaalinen.fi](mailto:kirjasto@ikaalinen.fi).

### *Ohjatut kirjastokäynnit*

Kirjasto tarjoaa ohjattuja kirjastokäyntejä. Käynnit voivat sisältää kirjaston palveluiden, tilojen ja aineistojen esittelyä. Myös muunlaisia ohjattuja käyntejä voidaan yhdessä varhaiskasvatuksen tai esiopetuksen työntekijän kanssa suunnitellen sopia.

### *Satu- ja lukutuokiot*

Kirjasto tukee varhaiskasvatuksen päivittäisiä satu- ja lukutuokioita toimittamalla yksiköihin monipuolista ja ajankohtaista lastenkirjallisuutta. Lisäksi kirjasto voi järjestää pyydettyä satutuokioita kirjaston omissa tiloissa tai etänä, jolloin vierailua voivat samalla kertaa seurata useat eri ryhmät. Kirjaston henkilökunta voi mahdollisuuksien mukaan osallistua yhdessä varhaiskasvatuksen henkilöstön kanssa lasten lukemiseen ja satutuokioihin liittyviin koulutuksiin.

### *Kirjasto tilantarjoajana*

Kirjasto tarjoaa sovittaessa tilat esimerkiksi varhaiskasvatuksen yksiköiden näyttelyille.

### *Vierailut vanhempainiltoihin, henkilökunnan kokouksiin ym.*

Kirjaston henkilökunta voi osallistua paikan päällä, etänä tai muulla sovitulla tavalla (esim. esittelyvideo) vanhempainiltoihin, varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen työntekijöiden koulutuksiin tai muihin tilaisuuksiin kertomaan esimerkiksi lukemisen tärkeydestä, kirjaston palveluista ja kullekin ikäryhmälle sopivasta kirjallisuudesta, uutuuksista ja muusta aineistosta.

### *Kirjavinkkilistat vanhemmille*

Kirjasto voi koota eri-ikäisille lapsille sopivia tai vanhemmuuteen liittyviä kirjavinkkilistoja, jotka voidaan jakaa varhaiskasvatuksessa tai esiopetuksessa olevien lasten vanhemmille.

### *Kirjavinkkilistat varhaiskasvatuksen työntekijöille*

Kirjasto voi etsiä ja tarjota varhaiskasvatuksen henkilöstölle ammattikirjallisuutta ja koota eri-ikäisille lapsille tai erilaisiin aihepiiriin sopivia kirjavinkkilistoja

### *Lukukampanjat, hankkeet ja tapahtumat*

Kirjastolla, varhaiskasvatuksella ja esiopetuksella voi olla erilaisia yhteisiä lukukampanjoita ja hankkeita. Yhteiset kampanjat, hankkeet ja teemapäivät voivat olla valtakunnallisia, kunnallisia tai paikallisia. Varhaiskasvatusyksiköt voivat tiedottaa niistä vanhemmille omien tiedotuskanaviensa kautta vaikuttavuuden lisäämiseksi.

## *Monikielinen aineisto*

Kirjaston kautta on mahdollisuus tilata maksutta vieraskielistä aineistoa Monikielisestä kirjastosta. Monikielisen kirjaston aineisto koostuu kirjoista, musiikista, elokuvista ja aikakauslehdistä.

### Kirjaston yhteyshenkilöt:

Henna Järvi (kirjastovirkailija, lasten- ja nuortenkirjastotyö)

[henna.jarvi@ikaalinen.fi](mailto:henna.jarvi@ikaalinen.fi)

p. 044 0730 133

Elina Pimiä (kirjastotoimenjohtaja)

[elina.pimia@ikaalinen.fi](mailto:elina.pimia@ikaalinen.fi)

p. 044 0730 133

### Varhaiskasvatuksen yhteyshenkilö:

Terhi Sarkki (varhaiskasvatusyksikön johtaja)

[terhi.sarkki@ikaalinen.fi](mailto:terhi.sarkki@ikaalinen.fi)

p. 044 7301 334

